

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,59 ESTRANGER, 2,50 pessetes

INTENCIONS

ELS HOMES NOUS

S'han celebrat ja les eleccions. I mai com ara no podríem escriure aquest mot: "celebrar", perquè, per a tota la gent honrada, per a tota la gent de bona voluntat, les eleccions han estat una festa. Una festa en la qual el protagonista ha estat el poble, cosa que abans no passava. Abans les festes eren per als amos—amo en el sentit pejoratiu del mot—, i el poble amb prou feines hi feia de comparsa.

La República ha donat un pas més, un pas ferm, en el seu camí. I el camí de la República—diguem-ho una vegada més, no ens cansem de dir-ho—és el de l'esquerra i no el de la dreta. El camí de la dreta, obscur, envitricollat i perdedor, ens podria dur novament a la monarquia. O a una dictadura disfressada de República. I el poble, que ha sofert massa, no vol saber res més de mon-

arquies, dictadures ni disfresses ridícules.

En aquestes eleccions a diputats han venut homes nous que han arconat els vells. Els pocs vells que han sortit—professionals de la política tèrbola del calamars, que consisteix en enterbolir de tinta les aigües que el voltien quan es veu perseguit—ja cauran per ells sols. La República és massa jove i massa forta, perquè ells puguin resistir-la.

Això, el triomf aquest, no ens ha d'estranyar: la República nova ha d'ésser per als homes nous. Angel Samblancat, Ventura Gassol, Josep Sunyol i Garriga, Joan Puig i Ferrer, miran al Congrés a defensar el dret del poble. Ha fet molt bé el poble, ha obrat amb encert i amb honradesa votant-los, elegint-los com a representants seus. Tots ells tenen més dret i més títols que qualsevol polític professional, per a ésser representants del poble.

Angel Samblancat, Ventura Gassol, Josep

Sunyol i Garriga, Joan Puig i Ferrer: homes de lletres, homes de lluita, de fe, d'ideal. Angel Samblancat s'ha passat més temps a la presó—a vegades en companyia meua—que a casa i al carrer; mai no s'ha venut, mai no s'ha passat a l'enemic. Ventura Gassol ha estat un enamorat de Catalunya quan això significava un veritable perill; i ha sabut què cosa era l'exili, la presó, la conspiració. Josep Sunyol i Garriga, per amor al poble, i no per ganes de presumir, ha estat un amic del poble i ha llençat un periòdic al carrer—un periòdic digne, honest, rebel—, quan llençar al carrer un periòdic d'aquestes condicions no era un negoci, sinó una empresa heroica. Joan Puig i Ferrer no havia fet política fins ara, almenys ço que molts entenen per política: llençar quatre crits de tant en tant, formar part de la junta de qualsevol centre d'aquests en els quals hom fa revolució jugant al dòmino, i cobejar una acta de regidor; però en el seu teatre, en les seves novel·les—quan l'estupidesa dels empresaris li tancà les portes del teatre—, batejava sempre un esperit francament revolucionari.

Jo no crec massa, per no dir gens, en els homes vells, en els que de la política n'han fet una professió, en els tècnics de la política. Crec més en els homes improvisats tipus Danton.

La República té molts problemes a resoldre, problemes que, naturalment, els emboscats o els disfressats de republicans, procuraran dificultar: la separació de l'Església de l'Estat; l'alliberació de la terra; l'abolició dels monopolis; la llei del divorci; la federació dels Estats; el servei militar voluntari i l'ensenyament obligatori; la dignificació, la humanització del treball; les responsabilitats per l'aventura bèl·lica del Marroc i per la dictadura.

Jo tinc una plena, una absoluta confiança en què aquests homes nous—després de tants altres de vells, de rancis; després de tants altres que feien servir la política de palanqueta de rebenta-pisos; després de tants altres que mentien, traïen i traficaven—sabran complir el seu deure i fer-se dignes del lloc que els ha donat el poble.

Lluís CAPDEVILA

D. Lliga Regionalista

Rància, monàrquica, putrefacta i dictatorial

Morí d'un atac d'hidrofòbia causat pel triomf exclatant de l'Esquerra Republicana de Catalunya el passat dia 28 de juny, a les quatre de la tarda

A. F. P.

Els seus desconsoladíssims parent i protector Francesc Cambó, absent; l'ex-rei Alfons Cametes, absent; Bertran i Musitu, Vallès i Pujals, i tots els pocs altres que li quedaren—no arriben a la mitja dotzena—, en comunicar als seus amics i coneguts tan esperada pèrdua, ploren com unes Magdalenes i els pregunten una oracioneta per a quedar bé.

El cadàver feia tanta pudor, que l'han hagut d'enterrar d'incògnit. El cardenal Segura i altres prelatos cavernícoles han concedit indulgències

República federal i d'esquerra

El triomf esclatant d'Esquerra Republicana de Catalunya a les eleccions de diumenge expressa ben clarament la voluntat del nostre poble.

Catalunya vol llibertat. Llibertat política, que li ha de donar el federalisme, i llibertat econòmica, que trobarà en les reformes socials.

Aquest doble contingut liberal era el del programa de l'Esquerra; aquesta mateixa era la significació dels homes que segueixen a Macià, i per això Catalunya els ha donat la victòria.

A Madrid, doncs, no tenen que fer-se il·lusions. Catalunya vol l'autonomia. La República ha d'aprovar l'Estatut, que és concreció o ampliació dels acords de San Sebastián.

Tampoc les dretes no convé que s'enganyin. Llur regne ja no és d'aquest món. A Catalunya han perdut el timó de la nau de l'Estat, i ara els toca fer penitència.

Que la facin, que llurs pecats són molts i molt grans, i així guanyaran el cel. Aquesta és l'hora de Catalunya i de les esquerres; és l'hora dels oprimits.

Cambó i la Lliga, en vint anys de predomini, no han encertat a donar a Catalunya un govern propi, que Macià i l'Esquerra van instaurar en cinc minuts.

I amb la justícia social passarà el mateix. Les dretes eren la guerra a mort entre obrers i patrons. L'Esquerra serà la pau.

La crema dels convents

El govern provisional de la República anava a les palpentes en la qüestió religiosa i, per tal que hi veïés clar, el poble va encendre unes quantes lluminàries.

Així he explicat, mantes vegades, als mitjans la crema dels convents, que fa poc vàrem tenir el gust de llegir als periòdics.

Alguns liberals anticlericals s'escriuïen en assabentar-se de tals vandalismes, i ploraven com Magdalenes penedides per les obres d'art que el foc reduïa a cendres.

A nosaltres no ens donaven ni fred ni calor les pèrdues que deien estaven sofrint la pintura, l'arquitectura i la riquesa urbana.

Les pintures i les estàtues no ens inspiren més interès que els homes; i al carrer se'n venen constantment de pintures de tota mena que valen un imperi.

Els propietaris d'immobles no es deuen encaparrar gaire quan hom incinera llurs finques, perquè les tenen assegurades. I si, essent velles, les cobren com noves, encara hi surten guanyant.

A més, que reconstruint-les, es dona ocupació als sense feina.

A monjos i monges, aquestes expansions populars no els causen pas gran ensurt.

A ells ço que els espanta és allò de l'any trenta-cinc: "Continua sense novetat la manança de frares".

Però mentre la cosa no passi d'uns focs més o menys artificials, res no han de temer.

Al contrari: una desgràcia així, ben administrada, pot ésser una mina d'or, pot resultar més productiva que la rifa.

Les Ordres religioses haurien d'organitzar cada deu anys uns focs de sant Joan amb llurs residències.

Amb el socarrim de l'any nou van treure no pocs convents la grossa de Nadal.

Moltes congregacions, que tenien la casa vella i rònega, se'n van fer una de nova, més maca i més gran que la desapareguda.

Allò va semblar només un truc per manjar i demanar diners als fidels.

Ara podran tornar-hi.

Als d'ací el poble els ha espatllat el negoci no calant foc a llurs cataus.

Tots, però, tindran germans a Madrid, València, Sevilla, Alacant i Màlaga, que s'han quedat al ras i a la misèria — els pobres! — i per a socórrer als quals els bons cristians s'hauran de gratar la butxaca i fer un donatiu, com més quantios millor.

ANGEL SAMBLANCAT

Davant d'un fet

Si fóssim dels que creuen en buxeries, o atribuïssim als encerts que es poden tenir el do de la previsió, diríem que tot el que ara passa en política estava descomptat ja; és dir, que ho havíem senyalat amb l'antelació deguda.

Si els nostres lectors — no els que personalment puguem tenir, sinó els habituals de LA CAMPANA DE GRÀCIA — recordessin que a través de totes les campanyes fetes en aquest periòdic, de tot allò que en aquestes columnes digueren els redactors i col·laboradors, si això recordessin, veurien que sempre fou apuntada la idea que la monarquia espanyola, en implantant la dictadura, posà la signatura a la seva sentència de mort, i que al final del carreró sense sor-

tida a què la dictadura ens conduïa, hi havia un canvi de règim; el que fos; però que hi havia un canvi de règim.

I si recerquessin més, recordarien així mateix que, sense negar en absolut la possibilitat d'un avenç més radical, hom senyalava com a cosa més probable la instauració d'una República, i que aquesta, forçosament, com a ressò unànime d'una opinió pública preocupada del seu futur polític, econòmic i social, seria una República federal de tipus modern, i amb un gran contingut social, tan radical i avançada, si més no, com la que més pugui ésser-ho avui de les ja instaurades en tots els altres països.

I no s'enganyaren els que aquestes coses ens digueren. Les seves paraules, els seus escrits, el millor timbre de glòria de les columnes d'aquesta popular publicació, resten com afirmació incontrovertible d'una clara i encertada visió del futur.

Perquè, quina altra significació, si no fos la d'arribar a una República Federal, radicalíssima en els seus fonaments i amb un contingut social enorme, dens i compacte, tindrien les eleccions celebrades diumenge per a les Corts Constituents? Hom sap que som un xic escèptics — personalment s'entén — quant a l'eficàcia de la labor parlamentària i política. Neix aquest escèpticisme nostre, personal, d'una convicció profunda i arrelada.

Però el cas no és de caràcter personal, sinó col·lectiu. No es tracta del nostre particular pensament. El cas es refereix a què la majoria del poble, una formidable i aclaparadora majoria de totes les contrades espanyoles, ha manifestat la voluntat seva de faisó inequívoca. Ha dit: "Vui una República Federal de tipus radicalíssim, avançada, com més avançada, millor". I si la veu del poble ha d'ésser la suprema llei, com diu l'adagi, ja saben els diputats elegits per a les Constituents, els governants d'ara i els futurs, quina és la voluntat del país, si més no, la de la seva majoria, mai com ara imensa.

A. PESTAÑA

Subsidis per la vellesa

Aquests dies, en repassar la propaganda electoral dels partits que presentaven candidats, ens va cridar l'atenció, millor que cap altra, la de l'Esquerra Republicana de Catalunya. Entre altres coses, els homes de Macià oferien, per a una data pròxima, l'estudi de l'assumpte de subsidis per a la vellesa, que tan oblidat ha estat per part de tots els governs que ha patit la nació.

Bella gesta, si és portada a cap! L'obrer, després de treballar trenta o quaranta anys, inútil ja per la feina, es veu foragitat de la fàbrica o el taller, per inservible. Se l'arrecona, i ningú no es preocupa mai més d'ell.

Si té família, s'ha d'aixoplugar al seu recer i és una càrrega pels fills o els néts. Si no la té i durant la seva vida no ha pogut arrearar uns milers de pessetes per a tancar-se a un hospici, s'ha de veure menyspreat de tothom, i no li queda cap altre remei que demanar almoïna, vendre dècims o cacauets. Es a dir, passar, amb la ràbia al cos, els anys que la mort tarda a cridar-lo.

Un govern dels que havia tingut la monarquia va instaurar el vergonyós retir obrer. Aquesta mena de burla, n'hi ha molts que ni saben què és. Els felicitem; perquè a ben

segur, si sabien que aquells deu centímetres que paga cada dia el seu patró al govern li reserven una pesseta de retir quan ha complert els 60 o els 65 anys, els faria renegar de la llei que un dia va ésser signada per un monarca milionari i proposada per ministres poca-soltes.

Una pesseta de retir!

Què és una pesseta, als 60 anys d'una persona? És la vergonya d'anar a parar la mà cada fi de mes. És una almoïna més copiosa, però almoïna al capdavall. És el final d'una vida de treball, passant gana, no podent donar instrucció als fills, per a seguir amb el mateix drama quan et treuen per vell...

Subsidis per la vellesa! Màgiques paraules que el partit acabadillat per un vell venerable ens ha posat als llavis amb tota la seva mel.

Feliç el dia que veurem acomplerta aquesta prometença i hauran fugit dels nostres carrers tots aquests vellets tremolosos que són un escarni pels governs de la nació.

Un home que ha donat tota la seva vida al treball, que haurà enriquit alguns altres homes, mereix quelcom més que una pesseta diària. Mereix tant, que fins i tot ens hauríem de descobrir quan passés pel davant nostre!

DOMÈNEC DIUMENGE

No els oblidem pas!

ALGUNS DELS HOMES QUE MEREIXIEN ESSER CANDIDATS

Ara que han passat les eleccions, em plau dir dues paraules respecte d'uns quants homes que no han estat inclosos en les candidatures de l'Esquerra Republicana de Catalunya, els uns perquè no han volgut, els altres perquè no se'ls ha cridat a ésser-hi, i que jo crec que deuriem haver tingut investidura parlamentària, perquè haurien representat dignament l'esperit de Catalunya. No ho he fet abans. Sóc home disciplinat dins del partit en què formo (d'abans de les eleccions municipals triomfals), i no em volia pas significar amb un article que hauria pogut semblar un blasme als dignes elements que han confeccionat, amb encert indubtable, les candidatures de l'Esquerra Republicana de Catalunya, encert provat amb l'esclatant triomf del diumenge. Avui això ja no representa més que lamentar-me de l'oblit o de la impossibilitat d'incloure alguns noms de catalans autòctons o que ja tenen carta de naturalesa i que han treballat eloqüentment per Catalunya i la Llibertat. Els llocs eren pocs, i els patriotes, per a honor de Catalunya, molts.

Hem trobat a faltar el nom de Miquel A. Baltà en la candidatura. Ja sabem que el venerable Francesc Macià el va cridar i li va oferir un lloc, que no va acceptar; però el trobem a faltar. Miquel A. Baltà, en aquella hora dramàtica del pistolisme, de la dictadura i de la covardia mansa de les multituds, va jugar-se el cap en una conspiració intensa i accional que no era pas la verbalista i amagada que es feia en les cases particulars tocant en el gramfon, amb sordina, la sardana de "La Santa Espina" o llegint, d'amagat, algunes fulles clandestines. Miquel A. Baltà, en els anys terribles de la dictadura, que es feien sentir més ací que arreu d'Espanya, perquè no hi havia seguretat de llar, seguretat de vides, ni quasi seguretat de consciència, tingué el bell i arriescat gest de jugar-se el tot pel tot en favor del nom de Catalunya. Miquel A. Baltà mereix bé de la pàtria. En aquesta hora ens plau recordar el seu nom i veure com aquella activitat d'ahir, revolucionària i violenta, no era filla d'un càlcul premeditat pel que podia ésser en altres temps. Sua-ra Baltà veu passar la vida en el treball i l'esport, convençut que ha complert amb el seu deure. Que tornaria a complir si calgués. Bé de la pàtria mereixen, diem, els qui com Miquel A. Baltà la serveixen amb sacrifici i generositat. Per això hem trobat a faltar el nom de Baltà al costat del de Francesc Macià.

Jaume Claramunt, director de "El Diluvio". Es nat a Cuba. Viu a Barcelona. Quan la Dictadura perseguia iniquament el proletariat català afiliat a la Confederació; quan la Dictadura perseguia tot el que hi havia d'espiritualitat en la nostra terra, Jaume Claramunt, amagat en el clos de la direcció de "El Diluvio", convertia el seu periòdic republicà en una fulla que alhora interpretava mantes vegades l'esperit del proletariat perseguit i del nacionalisme català sotmès. Jaume Claramunt ha estat, anys i anys, ho és encara, el veritable representant d'aquesta mena de periodistes que no són més que exemple de virtut i de dignitat. Jaume Claramunt ha fet més favors des d'"El Diluvio" que molts regidors i que molts rics mandrosos. Ha repartit el seu sou als pobres i els desvalguts; ha obert les seves pàgines a la joventut revoltada que no tenia lloc on iniciar les seves tasques polítiques; ha obert el seu diari a totes les protestes

sanés i a totes les campanyes de justícia. Quan Macià ha estat perseguit i un gran escriptor, que més tard rectificà el seu concepte, digué des de "La Vanguardia" que la "policia havia sorprès el senyor Macià amb una cafetera a les mans", "El Diluvio" l'honorava i el defensava; quan "La Veu de Catalunya" retreia vells discursos parlamentaris de Macià i condemnava la seva actitud des de Bèlgica, "El Diluvio" era l'únic diari que sortia a defensar la noble figura de Macià. Per això, l'home que tan gran obra ha fet per la democràcia i Catalunya, l'hem trobat a faltar en la candidatura. Bé és veritat que tampoc no volia ésser diputat; però això no vol pas dir que no l'hàgim trobat a faltar.

Daniel Cardona, l'exiliat. Abans de l'any 1923, Daniel Cardona era un ric propietari de Sant Just Desvern. Escrivia llibres per defensar la idea de la pàtria catalana, donava tot el que tenia als amics, als coneguts, als pobres. Era batlle popular. Tenia el poble a la mà. La Dictadura el perseguí durament, dramàticament. No es conformà en fer-li mal a ell, sinó a la seva família. La dona, la germana, els fills... Tot el que tenia el cognom de Cardona a Sant Just Desvern fou perseguit, tiranitzat, esclavitzat. Travessà les muntanyes pirenenques i es presentà a París. Fou un exiliat més. I quin exiliat! Recte, sever, auster, pobre. De la riquesa i del benestar passà a la quasi misèria. Tenia que treballar. No volgué ésser mai una càrrega ni per a la família ni pels patriotes. Daniel Cardona no rebia un cèntim de Catalunya. Amb quatre xavos pogué posar una botigueta a Perpinyà, i treballava a tota hora per Catalunya. Sofrí molt, patí moltíssim; però en els seus llavis no hi hagué una queixa. Tenia el somriure dels il·luminats, dels que saben que a la fi ha de triomfar la idea. Daniel Cardona fou un exiliat modèlic. Per qüestions de tàctiques, es desentengué d'En Macià. I, humil, callat, silenciós, s'apartà del moviment macianista, i cercà en el silenci la raó del perquè de la seva dissociació. Ni una protesta ni un crit ni una crítica. Daniel Cardona, el resignat, tornà a Catalunya, tornà a treballar per la seva causa. No l'hem vist al carrer només que en el moment de perill del dia 14 d'abril. Llavors, com era de suposar, Daniel Cardona va ésser patriota. Després deixà el lloc als senyors que arribaven dalerosos en auxili dels triomfadors. No l'hem vist en la candidatura. Es una llàstima. Qui defensà Catalunya amb la vida, millor la podia defensar ara amb la fermesa d'una convicció que forma escola de caràcter.

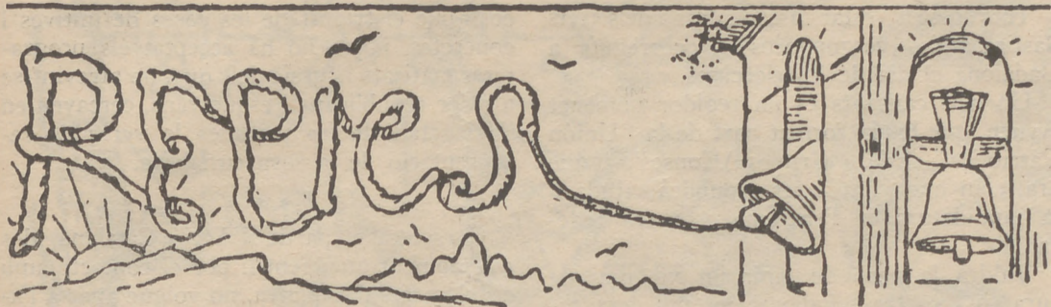
No hi hem vist En Roc Boronat, admirable exemple de continuïtat catalanista; no hi hem vist En Josep Fontbernat, singular cas de patriotisme autèntic; no hi hem vist En Josep Maria Massip, periodista de dignitat política admirable; no hi hem vist tants i tants d'altres que trobem a faltar... Però això no ens preocupa gaire. Això vol dir que no han estat pocs els catalans que en les hores en què era dramàtic l'ésser catalanista i revolucionari, i el fer-ne, eren molts els que es jugaven el que tenien amb l'alegria de complir un deure...

Però, si més no, aquests homes mereixen un homenatge. Jo els ofereixo, des d'ací, el de la meua admiració i la meua devoció.

FRANCESC MADRID

L'esdevenidor d'Espanya vol homes joves, sang jove i ardent; és per això que ha estat derrotat Romanones com Sánchez Guerra.

LES
H
H
H
tiss
Vi
L
que
Fe
berta
para
matr
en f
ning
De
han
refu
el p
tolic
ser
I
sinc
FUI
E
ga—
tint
Q
podí
és c
seny
mè
UNA
Pe
cats
el fu
quer
Q
FEN
Ar
Sier
pany
S
i de
laver
LA
De
s'hi
negu
I
cie
de
DEI
E
desa
prom
llocs
No
guar
men
els i
arm
Q
lecci
els
FED
La
llard
Deb
trat,
blica
ta p
La
min
OPI
El
ferin

LES ELECCIONS

Han triomfat les esquerres catalanistes...
Ha triomfat Catalunya i la Llibertat.
Ha triomfat, sobretot, per damunt de tot, l'altíssim prestigi d'En Francesc Macià.
Visca Catalunya! Visca Macià!

Les dretes clericals afirmen contínuament que la immensa majoria del país és catòlica.

Fonamentant-se en això protesten de la llibertat de cultes, de l'ensenyança laica, de la separació de l'Església i l'Estat, del divorci, del matrimoni civil, de totes aquelles disposicions, en fi, que en una nació culta, europea, avui ja ningú no discuteix.

Doncs bé; en aquest sentit, aquestes eleccions han estat ben eloqüents. Elles, amb xifres irrefutables, han demostrat matemàticament que el país no és catòlic, han demostrat que el catolicisme del nostre poble no va més enllà d'ésser una ficció clerical...

I ara no és hora de ficcions: és l'hora de la sinceritat.

FUM!

El dia de les eleccions, uns senyors de la Lliga—en automòbil, naturalment—anaven repartint "caliquenyos".

Quina generositat! Amb els seus diners, ja podien haver repartit cigars de l'Havana. Però és que els "caliquenyos" els recordaven, als senyors de la Lliga, els temps gloriosos del sometent.

UNA ADVERTENCIA FALLIDA

Per cert que els caliquenyos anaven embolicats en una mena de prospecte que deia: "Com el fum d'aquest cigar, s'esvairà l'orgull de l'Esquerra Republicana de Catalunya".
Quines il·lusions!

FEMINISME

Amb senyores com donya Maria de Martínez Sierra i donya Victòria Kent, el feminisme espanyol guanya consideracions per moments.

Són dones que lluiten per ideals de llibertat i de redempció; no són com aquelles que regalen flors i somriures a l'"enyorat" Primo.

LA POR

Davant dels col·legis electorals de la Lliga s'hi situaren forces de seguretat, una volta conegut el triomf de l'Esquerra Republicana.

I és que alguns obrers volien donar les gràcies "palesament" als "lloguers" pel caliquenyos del prospecte...

DEL GOVERN CIVIL

El ciutadà governador Carles Esplà ha fet desarmar la guàrdia cívica de Badalona, i ha promès adoptar idèntica actitud amb la d'altres llocs on actui l'esmentada guàrdia.

Nosaltres recordem que en organitzar-se la guàrdia cívica, una de les bases del seu reglament era "que tan sols en casos excepcionals els individus de la guàrdia cívica podrien anar armats".

Qui els va donar ordre d'armar-se en dia d'eleccions? I si tenien aquesta ordre, per què ara els dissolen?

FEINA A FER

La minoria Sánchez Guerra, Ossorio i Gallardo, Melquíades Álvarez i el director de "El Debate", en donar fe de vida, deixaren demostrat, una vegada més, una cosa. Que la República encara té d'escombrar molta brossa, molta porqueria.

La dels senyors que han votat l'esmentada minoria.

OPINIO DE MINISTRE

El ministre de Governació ha manifestat, referint-se a unes paraules de Macià, que: "Este

gobierno es incommovible con la voluntad y contra la voluntad de Macià. No se puede aceptar que por el triunfo de un determinado sector político, los demás tengamos que actuar a su dictamen."

El ministre de Governació, en aquesta ocasió, toca el violó i de quina faisó.

Aquest "sector polític", que diu ell, representa tot Catalunya, i representa la dignitat republicana federal, que és la veritable dignitat del poble.

NO ENS CONVENÇ

També ha parlat del triomf de les Esquerres a Catalunya, Largo Caballero, i ha emittit certs conceptes que sols tenen una resposta... "Largo, caballero!... Largo!..." Que ve a ésser: "Toca ferro, que passa un frare!"

CONTROL

La moral d'un polític és cosa fàcil de controlar. Pregunteu-li a un cabdill el següent: **Quants anys fa que és cap de partit? Quants diners tenia en començar a actuar? Quants en té ara?**

Oi que és força senzill de conèixer, el grau d'honoradesa d'un polític?

Si comença fent de revolucionari, amb el llongüet i la sardina dintre la faixa, i acaba milionari...

En Macià i la majoria dels homes d'Esquerra Catalana estan disposats a deixar controlar el que sia...

Però n'hi ha d'altres partits que són polítics d'ofici... i encara els voten.

NO SERAN TANTS!

184.000 són les signatures que diuen haver-se recollit, a Catalunya, del manifest protestant de l'expulsió de certes ordres religioses.

Si hi compten les de les criatures de bolquers, potser sí que hi arriben.

I ENCARA EN DUBTEN?

Els aragonesos volen l'autonomia.

Els gallecs, també.

I els andalusos.

I els valencians.

I els bascos.

Catalunya, fa dos-cents anys que la demana. No cal pas dubtar de la forma de República que vol la nació. Ho diuen a grans crits les petites nacionalitats que hi ha formades.

Visca la República Federal!

UNA MESURA ENCERTADA

L'empresa del Metro Transversal ha instaurat, ja fa dies, unes tarifes reduïdes, amb preu únic de 10 cèntims per tot el trajecte, i que en són despatxats els bitllets, de 6 a 9 del matí.

Quina llàstima que aquesta mesura tan encertada no trobi forces imitadors!

I DIRAN QUE NO FAN RES?

No fa gaires dies que el President Macià solucionava la vaga dels obrers del Port. Fou un èxit que va apuntar-se l'avi.

Darrerament, l'Alcalde de Barcelona ha assolit el segon tanto amb la solució de la vaga projectada de transports.

Sense arribar a la violència, a casa nostra poden arreglar-se les coses. El que lamentem, és que hi hagi certa genteta que digui que les nostres autoritats no fan res.

A aquests impacients, els hauriem de veure retornant a la situació de tres mesades enrera.

NO POT ESSER!

Han agafat dos capellans, perquè passaven la frontera amb diners.

No ho creiem.

Els pobres clergues són gent molt pobra. I no és l'èxit calumniar-los.

Que se'ls varen trobar elevades quantitats a sobre? I què? Els les devien posar a les butxaques, per tal de fer-los quedar malament.

BALANÇ

Alcalà Zamora va fer, no fa gaires dies, un balanç de la tasca que porta feta el govern provisional.

Tot i éssent ben respectable, hem de dir que podia haver-se fet molt més.

No som, però, dels impacients, i esperem que ara ve la grossa. S'ha de regirar i posar cap per avall tot el que faci referència als 50 anys de monarquia que, per vergonya davant del món, hem passat.

I aleshores, quan fem el balanç, l'anivellarem amb la partida de Justícia, que és la única voluntat del poble.

MOLT BÉ!

Un capellà es lamentava que no li havien donat candidatures d'Esquerra.

En donar-n'hi, va votar per l'Esquerra Catalana, ço que vol dir que de capellans n'hi ha de tota mena. Estem segurs que l'esmentat no era jesuïta.

QUÈ ESPERA?

"En Cametes", l'ex, ex! ex! rei, va dir, el catorze d'abril, que "no abdicaria fins conèixer la voluntat de la Nació, l'expressió fidel de la qual fóra el resultat de les Constituents".

"En Cametes", ex!, està de pega. El resultat ja s'ha vist. Ara a abdicar, i de pressa!

JA NO ÉS DEL NOSTRE TEMPS

"Le Temps" diu que "no fóra fàcil conciliar els federalistes amb els unitaristes".

I és que "Le Temps" diu cada cosa... que el fa suar tinta per tots costats...

EL "SANYÓ" SALAVERRIA

La República Federal és gairebé un fet.

Ho sentim per "La Vanguardia", i molt particularment pel senyor Salaverria, que tan bons consells donava als madrilenys no fa gaires dies.

Després de la victòria

Enlairem els cors. Obrim de bat a bat les portelles de les nostres il·lusions.

Com els antics algomàgers, cridem tots: "Via fora, desperta ferro!" i endinsem-nos per les fileres dels inconscients que pretenen encara barrar el pas del vent que duu l'esclat del nostre alè, i, amb ell, format el buf immens que haurà d'assolir el triomf de la voluntat d'un poble, transformar aquest buf en siroc o tramuntana.

A la fi hem d'imposar totalment, esmicolant els innobles esgarips dels fariseus, la nostra Democràcia, la que portem al fons, la que farà la unió mirífica dels que treballen, dels que fonen la seva existència per una existència universal de germanor, marcant-se, ells mateixos, l'ideal sublim de la veritable Democràcia, fent, si és precis, per a salvar-la, professió de fe que som iconoclastes.

Estem ja cansats d'oïr, en aquests dies torturants de la setmana electoral, la mateixa pregunta: "I si els seus guanyen, què passarà?"

Animets de càntir, porugues i egoistes, que tan sols en poden resumir la seva vida gris i amorfa en aquesta pregunta: "Què passarà?"

Fins i tot trobarem qui es senti espaordit en fer-li retret dels drets de l'home. Es clar. De què els serveixen, a les granotes, els drets de l'home, si per a copsar-los han d'experimentar alguna petita molèstia, alguna minsa contrarietat?

I doncs, em digué un altre, què voleu, ara? No teniu la República? A què ve fer clams de Democràcia? Que no la teniu, la Democràcia?

I això és precisament ço que molts, per dissort nostra, confonen encara, posant la República com a sinònim de Democràcia.

Cal repetir-ho. La República no serà res, si no hi ha la Democràcia, que vol dir govern del poble pel poble, amb igualtat de drets civils i polítics.

Es que la tenim, una República així, a Espanya?...

Lluís RAMÍREZ CARULLA

Això serà la glòria

Sant Pere.—A Espanya han guanyat les esquerres. Quan troguin els jesuïtes, estaran tan bé com aquí al cel.

Després de les eleccions

—Cregui'm: se'ns presenta un esdevenidor molt negre.
—A vostès ja els agrada, el negre.

Correu de l'Estranger

EL CONFLICTE DE ROMA

Les informacions relatives a les negociacions que tenen lloc entre el govern feixista i el Vaticà resten encara ben confuses. Es ve parlant d'un acord de principi entre Pius XI i Mussolini que acabarà amb les aspres polèmiques actuals. Però encara que s'arribi a un acord, la polèmica recomençarà, tard o d'hora, fatalment.

Aquesta polèmica és la rivalitat pregona de dos dogmatismes oposats, que continuarà manifestant-se sempre en la vida política italiana. L'Església vol sostenir les organitzacions catòliques, i no vol abandonar la formació espiritual de la joventut. El feixisme, per la seva part, considera que ha d'emparar totalment els súbdits italians i dominar llur existència d'una manera absoluta.

Aquestes reivindicacions doctrinàries s'oposen de tal manera, que els conflictes són inevitables. Una vegada signats els acords de Latran, les dues parts — el papa i el dictador — van imaginar que el règim nou els permetria d'aplicar millor els seus principis particulars.

Ara, la lluita ja fa mesos que dura; però han calgut els episodis violents d'aquests darrers temps, per a revelar la gravetat de la situació. Avui Mussolini sembla disposat a donar determinades satisfaccions, perquè no vol trencar obertament amb el Vaticà. Però no vol mantenir, al mateix temps, totes les posicions feixistes, i exigeix que tot i tothom es doblegui davant d'ell.

Es molt possible també que la Santa Seu accepti una fórmula d'acord, arreglant temporalment la situació, per tal d'allunyar la tempesta actual. Però si, en realitat, el Vaticà, no obstant el convenciment que mai no s'entendrà amb el feixisme, la caiguda del qual desitja, es posa d'acord amb la Dictadura italiana, és a fi de poder afrontar, amb més llibertat d'acció, el problema clerical a Espanya.

Perquè, actualment, en efecte, és a Espanya, i no a Roma, on el Vaticà té concentrada tota la seva atenció. El Vaticà sap, millor que ningú, que el nou règim polític espanyol esdevindrà més i més sòlid cada dia, i que el mussolinisme, en canvi, pot ésser enderrocat d'un dia a l'altre. Per això tracta de separar, encara que inútilment, les seves responsabilitats de les del règim feixista.

LA DIFÍCIL SITUACIÓ D'ALEMANYA

La situació política alemanya és extremadament delicada. L'estabilitat del gabinet Brüning és més i més precària cada dia, i àdhuc l'esdevenidor del país sembla envoltat de negres colors.

Les agitacions comunistes de Cassel, de Mannheim i de Francfort i, sobretot, les audàcies nacionalistes, cada cop més accentuades, fan témer que els camps extremistes, amb llurs excitacions demagògiques, no portin el país a una situació sense sortida.

Alguns sostenen que el govern del Reich és un govern dictatorial, puix que prescin-

deix del Parlament. Però això tan sols és veritat a mitges, car tan bon punt un cert nombre de diputats o de grups ho exigeixi, el Reichstag serà convocat. I aleshores es plantejarà la crisi...

El doctor Brüning ha declarat que, en les actuals circumstàncies, la crisi obriria de bat a bat la porta a totes les demagògies i a les pitjors aventures. ¿Quant de temps podrà resistir els assalts de l'oposició furiosa?

El secretari d'Estat del gabinet ha dit recentment: "Caminem per un viaró pedregós, i un sol pas en fals pot abocar-nos a l'abisme".

Aquesta descripció correspon admirablement a la difícilíssima situació política i econòmica d'Alemanya.

Botons de foc

El senyor Bofill i Mates, en un míting de propaganda electoral, ha dit que "els catalanistes eren evolutius per temperament i revolucionaris per necessitat".

Evolutius i revolucionaris?
Il·lusions que es fa el pobre senyor!

Un difunt: la Lliga.

Un altre difunt: Acció Catalana.

¿Es cert que el senyor Joaquín Montaner, poeta neula i gran amic de la gent funesta de la dictadura, encara segueix cobrant el seu sou de secretari de l'Exposició?
Ens asseguren que sí. Però no creiem que la República sigui compatible amb tan odiosa immoralitat.

A Sant Vicents dels Horts hi ha un gran interès en la revisió de la causa per la mort misteriosa de Lolita Bernabeu.

Aquí també n'hi ha. De manera que demanem — una vegada més — la revisió.

Els catòlics estan d'enhorabona. I no es pot pas negar — perquè fóra negar l'evidència — que l'opinió està al seu costat.

A Barcelona donaren dos mítings preelectorals, i s'acabaren — un d'ells no pogué acabar-se... perquè no arribà a començar-se — com el rosari de l'aurora.

Tractant-se de mítings catòlics, trobem molt lògic aquest final.

S'han llençat acusacions concretes terribles contra Bertran i Musitu, un dels més significats puntals de la Lliga. S'ha dit que tenia i pagava una banda de pistolers.

¿On és Bertran i Musitu? On hauria d'ésser, ja ho sabem: a la presó.

D'un editorial de *Ahora*, diari reaccionari disfressat de republicà que dirigeix un tal Lluís Montiel: "Se està dando en estos momentos un fenómeno curiosísimo en la vida española. El de la ausencia de opinión".

Per això han triomfat les esquerres. Per això han fracassat les dretes, a pesar d'haver-se disfressat de republicanes: per "ausència de opinió".

Tots deuen estar assabentats dels fets llastimosos — vergonyosos — ocorreguts a Badalona el dia de les eleccions.

Un dels causants és un regidor nomenat Ayuen, que havia format part de la "Unión Patriótica" i del "Grupo Alfonso", i que ara, com que s'havia fet republicà, ajudava la candidatura de l'extrema esquerra federal.

Valdrà la pena de tenir un xic més de cura en acceptar col·laboracions tan desagradables.

Les eleccions han anat així:
Salvador Albert, republicà: 540 vots;
Joan Estelrich, home a sou de Cambó: 9 vots.

No en parlem més, doncs.
Al casal de la Lliga, el dia de les eleccions, no hi havia ningú.
Es a dir, sí: hi havia la policia, que vetllava el cadàver.

A Vilanova i Geltrú, la candidatura d'Esquerra Republicana de Catalunya, ha obtingut 39.609 vots. I la Lliga 3.800.

Poble honrat i digne, el de Vilanova i Geltrú.

Té un parió: Granollers, on els nostres han obtingut 2.047 vots, deixant-ne 328 per a la Lliga i 26 per a Acció Catalana.
Molt significatiu.
I molt digne d'elogi.

Espurnes de la setmana

Ha guanyat l'"Esquerra Republicana de Catalunya", com era de suposar.

Ha estat derrotat l'esperit dretista de la "Lliga".

Amb aquesta derrota, desapareix la influència del Sometent apòcrif, de la reacció i del patronalisme vergonyant...

Volem que l'Estatut respongui al sentiment democràtic de Catalunya.

Hem guanyat les dues grans batalles. El 12 d'abril enderrocàrem la monarquia; el dia 28 de juny hem donat a la República nova un contingut esquerrista.

Penseu en la lliçó de progrés que han donat al país aquests dos grans moviments polítics.

Un vot és un home. Un vot és un ciutadà. Un vot és un patriota. Un vot és un combatent.

Han estat derrotades les dretes d'una manera catastròfica, fantàstica. La qual cosa vol dir que en el règim monàrquic es defensaven per la coacció, per la força, per l'astúcia i pel vilipendi.

La xifra de vots obtinguda per Francesc Macià a Catalunya significa que el poble, en aquesta hora dramàtica, no ha volgut altra

cosa que el triomf de les coses definitives i concretes, i que no ha acceptat els programes matisats i cursis dels que, no atrevint-se a ésser republicans i esquerrans, cercaven en l'amagatall de les paraules la veritable representació de la seva cursileria.

Cursi era el partit d'Acció Catalana, des del moment que, fent-li por el contacte amb els elements d'esquerra, no volgué anar a l'aliança electoral amb aquests. Cursi era i definitivament mort des de llavors.

Les culpes, en política, es paguen dramàticament. Era una força orgànica i ben preparada, i ha passat a ésser un mort d'aquells que fan riure i que no poden inspirar pietat.

I és llàstima, perquè en ell hi havia elements que valien i que ja devien haver passat a engrossir les rengleres de l'Esquerra Republicana de Catalunya, sense demanar res, però. Esperem...

El plor de La Lliga

Aquests dies d'abans de les eleccions, "La Veu de Catalunya" — més coneguda pel motiu de "La Voz de su amo" — no ha fet més que plorar. Ha plorat com una Magdalena, però com una Magdalena que no s'ha penedit.

Motiu del llanto — ho diem en castellà perquè a "La Veu de Catalunya" li plaurà més. Els homes de la Lliga, a casa seva, parlen castellà, perquè fa fi. — La manera com als pobles eren rebuts els propagandistes de la Lliga: amb xiulets, amb cops de pedra, amb altres ovacions per l'estil.

A Pont de Vilumara, a Balsareny, a Vilanova i Geltrú, arreu de Catalunya, els homes de la Lliga són rebuts igual. Fins diuen que a l'Estelrich li trencaren una cama. Ho sentiríem, perquè ara no podria escriure.

Que es convencin, aquesta gent, d'una cosa: el poble no pot oblidar que la Lliga — enemiga sempre de Catalunya — pactà amb la monarquia.

J. M. A. (Reus).—Les vostres notes varen arribar tard.

J. B. (Pineda).—No ens agrada.

J. R. P.—Som del parer de no entaular polèmiques.

J. C. N. (Guiamets).—Si no ens manca el lloc, la publicarem.

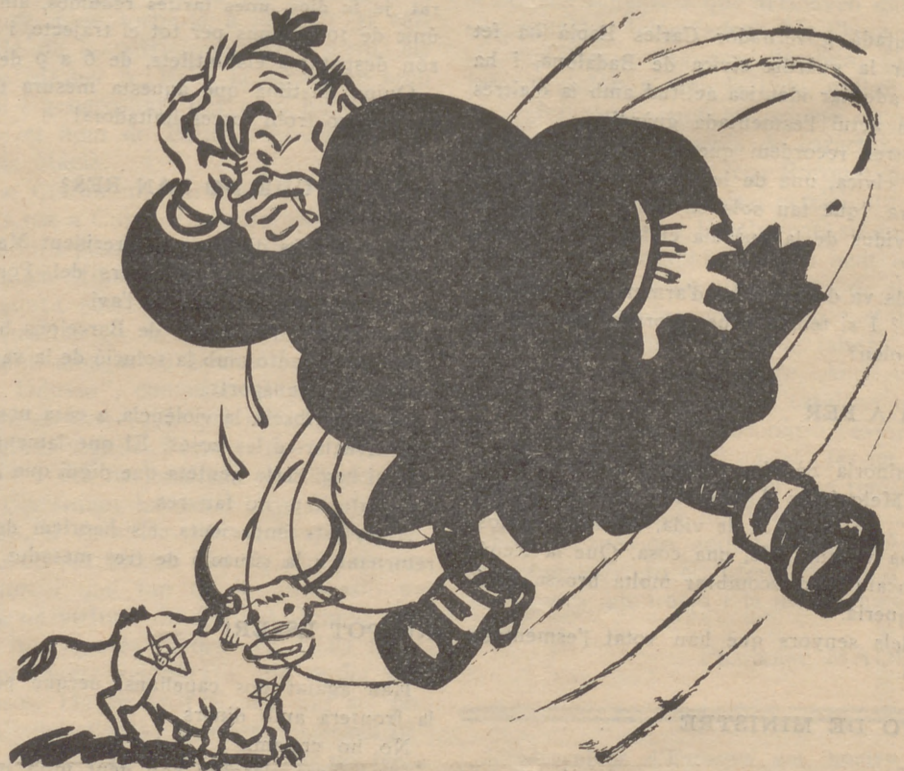
F. P. V.—Un xic escurçada, anirà.

M. G.—Us hem cregut, i l'hem tirat al cove.

Ll. R. C.—Va.

H. C. S.—Igual.

Impremta "La Campana", Om, 8, Barcelona

—Si ara comencen així, què serà a les Corts...